Հավելված N 1

ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարի

2019 թվականի դեկտեմբերի 17 N 187-Ա հրամանի

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ
ՈՐԴԵԳՐԵԼ ՑԱՆԿԱՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ

Խմբի համարը	Խմբում ընդգրկված ունկնդիրների թիվը	Դասընթացի անցկացման վայրը	Դասընթացի անցկացման օրերը, տևողությունը	Դասընթացի ծավալը
1	18	Քաղաք Երևան, Հայ օգնության ֆոնդի «Երեխաների աջակցության կենտրոն» հիմնադրամ, հասցե՝ Ուլնեցու փող., 64 շենք	18.12.2019-19.12.2019 ժամը 10.00-18.45	24 ժամ
2	10			24 ժամ
3	18			24 ժամ
*Մասնակիցները գրանցման համար պետք է ներկայացնեն անձնագիր կամ նույնականացման քարտ				

Հավելված N 2

ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարի

2019 թվականի դեկտեմբերի 17-ի N 187-Ն հրամանի

ԾՐԱԳԻՐ

ՈՐԴԵԳՐԵԼ ՑԱՆԿԱՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

1. Դասընթացի նպատակը որդեգրել ցանկացող անձանց՝ որդեգրված երեխաների խնամք ու դաստիարակություն տրամադրելու, նրանց օրինական շահերն ու իրավունքները պաշտպանելու համար անհրաժեշտ իրավական, սոցիալ-հոգեբանական և սոցիալ-մանկավարժական գիտելիքներ փոխանցումը և դրանց կիրառման հմտությունների ուսուցանումն է:

2. Դասընթացի թիրախ խումբը որդեգրել ցանկացող անձինք են:

3.Դասընթացի խնդիրներն են՝

1) ծանոթացնել ոլորտը, մասնավորապես, որդեգրման գործընթացը կարգավորող նորմատիվ-իրավական ակտերին և առկա աջակցող սոցիալական ծառայություններին,

2) ներկայացնել որդեգրման՝ որպես երեխաների խնամքի այլընտրանքային տարբերակի առանձնահատկությունները,

3) փոխանցել գիտելիքներ երեխաների տարիքային զարգացման փուլերի և տարիքային ճգնաժամերի, տրավմայի երեխայի վրա ունեցած ազդեցության մասին,

4) հաղորդել գիտելիքներ որդեգրման ընտանիքի դինամիկայի վրա ունեցող ազդեցության մասին և փոխանցել անհրաժեշտ հմտություններ ուղղված այդ ազդեցությունների կառավարմանը,

5) ուսուցանել անհրաժեշտ ծնողավարման հմտություններ տրավմատիկ փորձառություն ունեցող երեխաների հետ աշխատանքի, երեխայի հետ նոր՝ ամուր կապվածություն ձևավորելու վերաբերյալ,

6) ուսուցանել անհրաժեշտ գիտելիքներ և հմտություններ նոր միջավայրում երեխայի հարմարման գործընթացը սահուն կերպով իրականացնելու համար:

4. Դասընթացի կազմակերպման մեթոդներն են՝
1) դասախոսություններ,
2) դեպքի քննարկումներ,
3) դերային խաղեր,
4) տեսաֆիլմերի դիտումներ,
5) այլ գործնական և ուսուցողական մեթոդներ:

Մեթոդները կիրառվում են խառը եղանակով՝ դասաժամերի ընթացքում:

5. Դասընթացի տեղեկատվական աջակցությունը՝ դասընթացի մասնակիցներին կդրամադրվեն թեմային առնչվող նյութեր, դասախոսությունների համառոտագրություններ, գրականության ցանկ:

6. Դասընթացի տևողությունը՝ 24 ակադեմիական ժամ է:

7. Դասընթացից ակնկալվող արդյունքներն են՝ դասընթացի ավարտին ունկնդիրները.

1) ձեռք կբերեն գիտելիքներ.

ա) ոլորտը կարգավորող նորմատիվ-իրավական ակտերի, որդեգրման ընթացակարգի վերաբերյալ.

բ) որդեգրման՝ որպես երեխայի խնամքի այլընտրանքային տարբերակի առանձնահատկությունների մասին.

գ) երեխայի տարիքային զարգացման փուլերի և տարիքային ճգնաժամերի մասին.

դ) կապվածության և դեպրիվացիայի երեխայի զարգացման վրա ունեցող ազդեցության մասին.

ե) ծնողավարման մոդելների, տեխնիկաների և դրանց կիրառման ոլորտների մասին:

2) ձեռք կբերեն հմտություններ.

ա) դրական ծնողավարության և պատշաճ խնամքի իրականացման.

բ) որդեգրման հետ կապված ընտանեկան դինամիկայի փոփոխություններին. այդ թվում ճգնաժամային իրավիճակներում երեխայի տրավմատիկ փորձով պայմանավորված հուզական և վարքային դրսևորումներին արձագանքման.

գ) երեխայի օրինական շահերի և իրավունքների պաշտպանության համար նախատեսված ռեսուրսներից օգտվելու.

դ) որդեգրող ընտանիքում երեխայի հարմարումն արդյունավետ և սահուն կերպով կազմակերպելու.

ե) որդեգրման հետևանքով ընտանիքի անմիջական սոցիալական միջավայրում հնարավոր ռիսկերին արձագանքելու:

8. Դասընթացի արդյունքում մասնակիցներին կհանձնվի ավարտական փաստաթուղթ (հավաստագիր):

9. Որդեգրել ցանկացող անձանց նախապատրաստական դասընթացի ծրագիրը.

հ/հ	Թեմայի անվանումը	Համառոտ նկարագիրը	Ժամաքանակ
1.	**Որդեգրման գործընթացը կարգավորող նորմատիվ-իրավական բազան և որդեգիր ընտանիքներին աջակցող ծառայությունների շրջանակը**	Ներկայացվում են որդեգրման գործընթացին առնչվող միջազգային իրավական նորմերն ու տեղական կարգավորումները: Անդրադարձ է լինելու որդեգրման ընթացակարգին, մասնավորապես համադրման փուլին, ինչպես նաև ներկայացվելու են այն ռեսուրսներն ու ծառայությունները,որոնք անհրաժեշտության դեպքում կարող են աջակցել որդեգիր ընտանիքներին:	4
2.	**Որդեգրումը՝ որպես երեխայի խնամքի այլընտրանքային տարբերակ**	Ներկայացվում են որդեգրման առանձնահատկությունները երեխայի խնամքի այլընտրանքային ընտանեհեն այլ տարբերակների հետ համեմատությամբ, անդրադարձ է կատարվում որդեգրության տարատեսակներին (տեղական և միջազգային, հարազատական, որդեգրում խնամատարությունից հետո, որդեգրում հաստատությունից) և դրանցից յուրաքանչյուրի հիմնական բնութագրիչներին, քննարկվում են յուրաքանչյուր տարբերակի առավելություններն ու հնարավոր ռիսկերը:	2
3.	**Երեխայի զարգացման օրինաչափությունները**	Ներկայացվում են երեխայի տարիքային զարգացման փուլերը, յուրաքանչյուր փուլին բնորոշ տարիքային ճգնաժամերը և դրանց ուղեկցող վարքային/հուզական դրսևորումները, ինչպես անև ծնողի և ընտանիքի դերը՝ այդ ճգնաժամերի հաջող հաղթահարման գործում:	4
4.	**Կապվածության ձևավորումը և որդեգիր ընտանիքում երեխայի հարմարման խնդիրները**	Թեմայի շրջանակներում քննարկվելու են կապվածություն և դեպրիվացիա հասկացությունները, մասնավորապես երեխայի հոգեբանական, այդ թվում հուզական և վարքային, զարգացման վրա կապվածության և դեպրիվացիայի ազդեցությունը: Անդրադարձ է լինելու երեխայի մոտ նոր կապվածության ձևավորման առանձնահատկություններին, ինչպես նաև որդեգրող ծնողների՝ որպես կապվածության կորուստը փոխհատուցողների դերին: Թեման ընդգրկում է նաև անդրադարձ երեխայի դիմակայության բարձրացմանն ուղղված և ծնողների կողմից կիրառելի մեթոդներին ու տեխնիկաներին:	6
5.	**Խելամիտ և դրական ծնողավարում**	Քննարկվելու են ծնողավարման մոդելները, դրանցից յուրաքանչյուրի կիրառման ոլորտները, խրախուսանքը և պատիժը՝ որպես ծնողավարման տեխնիկաներ, անդրադարձ է	4

h/h	Թեմայի անվանումը	Համառոտ նկարագիրը	Ժամաքանակ
		լինելու տրավմատիկ փորձ ունեցող երեխաների վարքային և հուզական դրսևորումներին արձագանքելու տեսանկյունից առավել արդյունավետ մեթոդներին:	
5.	**Ընտանեկան դինամիկան որդեգրումից հետո. հարմարում սոցիալական միջավայրում**	Քննարկվելու են որդեգրման ողջ ընթացքում՝ որոշում կայացնելուց մինչև երեխայի տեղավորում և դրանից հետո, ամուսնական զույգի, որդեգիր ընտանիքում այլ անդամների, սոցիալական միջավայրի (ընդլայնված ընտանիք, ընկերներ, դպրոց, մանկապարտեզ, հարևանություն) և որդեգրվող երեխայի վրա խնամքի այս տիպի ունեցած ազդեցություններն ու դրանց կառավարման տեխնիկաները: Անդրադարձ է լինելու այն հարցին, թե ինչպե՞ս է կարելի խոսել որդեգրության մասին որդեգրված երեխայի հետ, ընտանիքի այլ անդամների հետ, սոցիալական միջավայրի ներկայացուցիչների հետ: Թեմայի շրջանակներում քննարկումներն իրականացվելու են՝ օգտագործելով քաղած դասերը ձախողված որդեգրման դեպքերից:	4
	Ընդամենը		**24**

10. Օգտագործվող գրականության ցանկ

- Դրական ծնողավարման ձեռնարկ. Երեխաների դեմ բռնության կանխարգելում, Սեյվ դը չիլդրեն, Երևան, 2011.
- Երեխաների պաշտպանությունը բռնություններից, ձեռնարկ վերապատրաստվողների և երեխաների պաշտպանության մասնագետների համար, Երևան, 2019.
- Երեխաների պաշտպանություն, Ուսումնաօժանդակ ձեռնարկ երեխաների պաշտպանության ոլորտի մասնագետների համար, COAFKIDS, UNICEF, Երևան, 2009թ.
- Տրավմայի ենթարկված երեխաների և դեռահասների բուժումը համագորշակցային եղանակով. Տրավմայի համակարգի թերապիայի մոտեցում, Գլեն Ն. Սաքս, Երևան, 2017.
- CATT տեխնիկայով տրավմայի ենթարկված երեխաների հետ աշխատանքի մոտեցումները, Child Trauma International, վերապատրաստման նյութեր, Երևան, 2019.
- Кулагина И.Ю. Возрастная психология. Полный жизненный цикл развития человека. М.,2001թ.
- Абрамова Г.С. Возрастная психология. Учебник для студентов выших учебных заведений, "Деловая книга", Екатеринбург, 1999

- Дарвиш О.В. Возрастная психология. Учебное пособие для вузов. ВЛАДОС-ПРЕСС, М.,2003
- Кон И.С. Психология ранней юности. Книга для учителя. Москва. 1989
- Ոլորտին առնչվող իրավական ակտեր: